

Gfv. IX. 30. 355/2011/6. szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság az ügyvezető által képviselt **felperesnek** dr. Vass Gellért ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **vételár megfizetése** iránt a Mosonmagyaróvári Városi Bíróságnál 1.G.20.089/2010. szám alatt indult és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Gf.20.076/2011/5. számú ítéletével befejezett perében a másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2012. január 10-én tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Gf.20.076/2011/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és Mosonmagyaróvári Városi Bíróság 1.G.20.089/2010/23. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 427.500 (Négyszázhuszonhétezer-ötszáz) Ft másodfokú- és felülvizsgálati együttes perköltséget, valamint az államnak az adóhatóság felhívására 216.630 (Kettőszáztizenhatezer-hatszázharminc) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a felek között 2007. tavaszán megállapodás jött létre, miszerint a felperes meghatározott termőterületen csupasz zab, mustár és olajretek vetőmagot termel a kikötött egységáron, az alperes által biztosított ún. bázis vetőmag felhasználásával.

A felperes a vetőmag termeléséhez más gazdasági társaságokat vett igénybe. 2007. októberben a csupasz zab termést a felperes az alperes részére kiszállította és 2007. november 24-én - 2007. december 2-i esedékességgel - 17.629,80 euro vételárról számlát állított ki, amelyet az alperes nem egyenlített ki. A felperes a mustár és az olajretek vetőmagot a termelőtől át sem vette, így az

alperes részére történő átadására nem került sor.

A felperes a keresetében a 17.629,80 euro számlakövetelésével szemben elismerte az alperes vetőmag ellenértékét magában foglaló 7.425,60 euro követelését, a különbözetként mutatkozó 10.204,80 euro és ennek késedelmi kamata, valamint a perköltségek megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes beszámítási kifogást és viszontkeresetet terjesztett elő. Előadta, hogy a felperes részére 7.425,60 euro értékben ún. bázisvetőmagot szállított, amelynek ellenértékét le kell vonni a felperesnek járó számlakövetelésből, továbbá igényt tarthat a bázisvetőmag felpereshez történő szállításának 1.490 eurot kitevő költségére. Állítása szerint a felperes jogos ok nélkül tagadta meg a mustár és az olajretek átadását, ezért 8000 kg olajretek mag átadásának megtagadása miatt 14.960 euro kártérítés illeti meg, így a felperessel szembeni összes követelése 23.875,60 euro. A felperes 17.629,80 euro egyébként nem vitás követelésébe a saját követelését beszámítva a felperes igénye elenyészik, a fennmaradó 6.245,80 euro és kamatai megfizetése iránt viszontkeresetet terjesztett elő.

A Mosonmagyaróvári Városi Bíróság az 1.G.20.089/2010/23. számú ítéletében a felperest 3.045,80 euro, ennek 2008. augusztus 1-től a kifizetés napjáig járó 6 havi EURIBOR mértékű késedelmi kamata, az alperest pedig 10.204,80 euro tőke után 2007. december 3-tól 2008. augusztus 1. napjáig terjedő időre járó 6 havi EURIBOR értékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott 1.Gf.20.076/2011/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a felperes részére 8.714,2 euro és annak 2007. december 3-tól járó az Európai Központi Bank által meghatározott, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes irányadó kamatláb 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatának megfizetésére, míg az alperes viszontkeresetét elutasította. Megállapította, hogy a szóbeli megállapodásnak megfelelően az alperes részéről a termeltetni kívánt vetőmagok bázis vetőmagjai leszállításra kerültek, ezzel az alperes a szerződést részben teljesítette. Az alperes rész-szolgáltatásával szemben a felperes a megtermelt vetőmagok közül csupán a csupasz zab tekintetében teljesített szolgáltatást, azt is oly módon, hogy nem vetőmag, hanem fogyasztási minőségben szállította a terméket.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben megállapította, hogy a felek között a Ptk. 417. §-ában szabályozott mezőgazdasági termékértékesítési szerződés nem jött létre. A Ptk. 418. §-ának /2/ bekezdése a mezőgazdasági termékértékesítési szerződést írásbeli alakhoz köti. Az írásba foglalás elmulasztása ellenére csak akkor jön létre érvényes szerződés, ha bármelyik fél a szerződésből

származó kötelezettségeit teljesítette. A perbeli esetben azonban az állapítható meg, hogy teljes egészében egyik fél sem tett eleget a megállapodás szerinti kötelezettségeinek, így az alakszerűségi hiány okozta érvénytelenséget a részteljesítés nem orvosolta, így a felek között a teljesített szolgáltatásokat kellett elszámolni. Az elszámolás körében nem volt vitatott az alperes 7 db összesen 7.425,6 euros, valamint a felperes 3 db összesen 17.629,8 euros számlakövetelése. Vitatott volt az alperes 14.960 euros különbözeti számlája, amely az olajretek továbbértékesítéséből eredő elmaradt hasznót foglalja magában, valamint az 1.490 euro fuvar költség, amelyet az alperes egyenlített ki.

A vitás tételek tekintetében a másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes megalapozatlanul kívánt szerződés hiányában szerződésszegésből eredő kártérítési igényt érvényesíteni, így a 14.960 euros kárkövetelése megalapozatlan. A másodfokú bíróság megítélése szerint a bázis vetőmag leszállítása révén a felek között adásvételi szerződés ment teljesezésbe, így a Ptk. 278. §-ának /1/ bekezdése értelmében a teljesítés helye a kötelezett lakóhelye. Mivel az alperes gondoskodott a bázisvetőmagnak a felperes telephelyére való szállításról, a fuvar költség az alperes által elszámolható. Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság az alperest a keresetben érvényesített 10.204,80 euro követelést 1.490 euro fuvardíjjal csökkentve 8.714,8 euro és járulécai megfizetésére kötelezte a felperes javára.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, tartalmilag az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 205. §-ában, a 417. §-ának /1/ bekezdésében, a 418. §-ának /1/ bekezdésében, a 421. §-ának /3/ bekezdésében, a 218. §-ában, valamint a 213. §-ának /1/ bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogsértéssel állapította meg, miszerint a felek között írásba foglalt termékértékesítési szerződés nem jött létre. A Ptk. 218. §-ának /1/ bekezdése szerint ha a jogszabály, vagy a megállapodás írásbeli alakot rendelt, legalább a szerződés lényeges tartalmát írásba kell foglalni. A 2010. június 16-án kelt beadványhoz F/1., F/2. és F/3. sorszám alatt csatolt írásbeli levelezés - amely megelőzte a bázis vetőmagvak felperes részére történő kiszállítását - a szerződés lényeges tartalmának írásba foglalását jelentette, ezáltal a szerződés írásban létrejött. A felek megállapodtak a felperest megillető ellenszolgáltatás mértékében is, amelyet a 2007. február 15-én és 21-én kelt levélváltás rögzített. A levélváltás nem tartalmazta a teljesítés helyét, így e tekintetben a Ptk. 421. §-ának /3/ bekezdése az irányadó. Amennyiben a felek közötti levelezés létrehozta az írásbeli mezőgazdasági termékértékesítési

szerződést, úgy helyes az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett az az álláspont, miszerint a felperes az alperesnek 3.045,80 euro összeggel tartozik, amelyet köteles megfizetni annak 2008. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamataival együtt.

Álláspontja szerint a másodfokú ítélet abban az esetben is megalapozatlan, ha a felek közötti levelezés nem hozta létre a termékértékesítési szerződést, mert nem felel meg a Ptk. 418. §-a /2/ bekezdésének első fordulataiban meghatározott írásbeli követelményeknek. E jogszabályhely /2/ bekezdés második fordulata szerint az írásba foglalás elmulasztása esetén is érvényes a szerződés, ha bármelyik fél a szerződésből származó kötelezettségeit teljesítette. A vállalkozási jellegű tevékenységhez az alperes a felperes rendelkezésére bocsátotta teljes mértékben a szaporításra szolgáló vetőmagot, ez a teljesítés pedig érvényessé teszi a mezőgazdasági termékértékesítési szerződést. A bázis vetőmag átadása az alperes részéről a kötelezettségek olyan mértékű teljesítését feltételezi, amely alkalmas arra, hogy létrehozza a termékértékesítési szerződést.

Amennyiben a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fenti adatok ellenére sem jött létre a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés a felek között, úgy azt kell vizsgálni, hogy a létrejött megállapodás milyen szerződés típusnak felel meg. Az alperesi álláspont szerint a felek között létrejött szerződés nem az adásvétel, hanem a vállalkozási szerződés kereteibe illeszthető. Amennyiben a felek megállapodása vállalkozási szerződést takar, úgy a felperesi szerződésszegés azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy az alperes érvényesítheti az elmaradt haszonban megtestesülő kártérítési igényét. Ez esetben is megilleti tehát az alperest a 3.045,80 euro és annak késedelmi kamatai.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában tartását kérte.

.-.-.-.-.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az alábbiak szerint jogsértőnek találta.

A Kúriának a felülvizsgálati eljárásban először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy létrejött-e a felek között a perbeli termékértékesítési szerződés.

A Kúria megítélése szerint jogsértéssel állapította meg a másodfokú bíróság, miszerint a Ptk. 418. §-ának /2/ bekezdésében előírt alakiság megsértése miatt nem jött létre a Ptk. 417. §-ában szabályozott termékértékesítési szerződés, mivel a felek írásbeli szerződést nem kötöttek és egyik fél részéről sem történt olyan, a

teljes szerződéses kötelezettségét kimerítő teljesítés, amely a szerződés létrejöttét eredményezte volna.

A Ptké. I. 38. §-ának /2/ bekezdése értelmében, ha jogszabály a szerződés érvényességéhez írásbeli alakot rendel, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában írásbeli alakban létrejött szerződésnek kell tekinteni a levélváltás (e-mail váltás), a táviratváltás, stb. útján történt üzenetváltást. A Ptk. 418. §-a /2/ bekezdésének eltérő rendelkezése hiányában a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés e-mail váltás útján is létrejöhet, ha annak a Ptk. 218. §-ának /1/ bekezdésében írt feltételei egyébként fennállnak. A fenti jogszabályhely szerint kötelező írásbeliség esetén legalább a szerződés lényeges tartalmi elemeit írásba kell foglalni. A termékértékesítési szerződés Ptk. 417. §-ában írt lényeges tartalmi eleme a termelő által szolgáltatandó meghatározott mennyiségű, maga termelte mezőgazdasági termék átadása, avagy valamely termék meghatározott területen való megtermelése. Gazdálkodó szervezet a nem maga termelte mezőgazdasági termékre is köthet mezőgazdasági termékértékesítési szerződést. Lényeges szerződési feltétel még a vételár meghatározása, valamint a termeltető részéről a termék átvételére, illetőleg a vételár kiegyenlítésére vonatkozó kötelezettségvállalás.

A perbeli esetben a felek között 2006. december 20-a és 2007. május 7-e közötti e-mail váltások során a szerződés valamennyi lényeges eleme meghatározásra került. A felperes a 2006. december 20-án, az alperes december 4-én küldött e-mail levelére adott válasziratában olajretek, mustár és csupasz zab vetőmag termelésére vállalt kötelezettséget, meghatározva az egyes vetőmagvak 100 kg-ra számított termelési egységárát. A 2007. február 12-én e-mail üzenetében megjelölte az egyes termesztett növényfajták nevét, egységárát a mustár és olajretek egységárát a korábbiakkal azonos összegben és a termőterületek nagyságát. Az alperes a 2007. február 21-én küldött válasz e-mailben 100 ha mustár, 100 ha olajretek és 100 ha csupasz zab vetőmag termelését kérte a korábban már azonos módon megjelölt egységárakon. A felperes a 2007. május 7-i e-mailben a termesztés helyét is megjelölte a korábban már megjelölt területnagyságok figyelembe vételével. E szerint K község határában 85 ha csupasz zab, J határában 30 ha olajretek és 40 ha mustár, B község határában pedig 70 ha olajretek, és 70 ha mustár vetőmag termelését vállalta. Az e-mail váltásokban írt nyilatkozatok szerint tehát a felek meghatározták a felperes által 2007. évben termelendő termékek fajtáját, a termőterület nagyságát és helyét, a termeltetési árat és az alperesnek azt a nyilatkozatát, hogy a terméket átveszi és a vételárat kiegyenlíti. A felek a teljesítés helyében ugyan nem állapodtak meg, azonban olyan feltételben nem is kell megállapodni, amelyet jogszabály rendez. A Ptk. 421. §-ának /3/ bekezdése szerint a teljesítés helye a termelő telephelye. A fenti e-mail váltásokat követően 2007. május 16-án az alperes a

termeltetéshez szükséges ún. anyavetőmagot leszállította. A szerződés tehát a Ptké. 38. §-ának /2/ bekezdése szerint a felek között létrejött.

A felek között nem volt vitás a csupasz zab vetőmag felperes részéről történő átadása továbbá, hogy annak 17.629,80 euro vételárából valamennyi az alperes által átadott bázis vetőmag értékének levonása után fennmaradó 10.204,80 euro illetve volna meg a felperest.

A felülvizsgálati eljárásban eldöntendő további kérdés az volt, hogy a felperes jogos okkal tagadta-e meg az olajretek vetőmag átadását az alperes részére.

A Kúria jogi álláspontja szerint a felperes megszegte az alperessel az olajretek termesztésére vonatkozó szerződést. Nem kétséges, hogy a b-i területen elvetett növények a kívánt terméseredményt nem hozták. A j-i területen vetett 30 ha olajretek maggal kapcsolatban azonban az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (OMMI) 2007. június 8-án felvett jegyzőkönyvében a 30 ha területen 1,2 tonna/ha termést prognosztizált. Az alperes 8000 kg olajretek mag átadásának elmaradása miatt terjesztett elő kártérítési viszontkeresetet. A felperes elismerte, hogy a fenti területen az alperes által állított 8000 kg vetőmag megtermett, továbbá, hogy a termést 2007. szeptemberében betakarították. A terméket a felperes 20. sorszámú jegyzőkönyvben tett előadása szerint az L Kft. termelte meg és miután a Kft. a felperestől azt a tájékoztatást kapta, miszerint „nem biztos, hogy ki tudja fizetni a vételárat”, - utalva arra, hogy az alperes nem kíván a leszállított vetőmagért fizetni - a termelő a terményt maga értékesítette (15. sorszámú felperesi előkészítő irat).

A felperes azonban 2007. szeptember-október hónapban nem tagadhatta meg a terméknek a leszállítását, illetőleg a termelőtől annak átvételét arra hivatkozással, hogy az alperes nem fizeti ki a kiszállított árut. Ebben az időben ugyanis az alperesnek nem állt fenn fizetési kötelezettsége a felperessel szemben. A csupasz zab ellenértékéről szóló számlát a felperes 2007. november 24-én állította ki, 2007. december 2-i esedékességgel. Az olajretek szállítását az alperes ezzel szemben 2007. szeptemberében kérte. A felperes ekkor nem arra hivatkozott, hogy aggódik a vételár elmaradása miatt, azt pedig, hogy megtagadta a teljesítést a 21/A/1. szám alatt csatolt, 2010. október 12-én kelt levelében maga állította.

Alaptalanul állította tehát a felperes, hogy az olajretek vetőmag leszállítását a felperes teljesítésének elmaradása miatt jogos okkal tagadta meg.

A Ptk. 313. §-a szerint a felperes felróható magatartása

következtében a szerződés lehetetlenült, az alperes választhatott a késedelem és a lehetetlenülés jogkövetkezményei között. Az alperes a Ptk. 312. §-ában írt lehetetlenülés jogkövetkezményeit választotta, ezért a felperes a Ptk. 312. §-ának /2/ bekezdése szerint kártérítés fizetésére köteles.

A kár összegét az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg. A felperes a felülvizsgálati tárgyaláson arra hivatkozott, hogy a 210 euro/100 kg továbbértékesítési vételár az olajretekmag tekintetében eltúlzott. Ezzel kapcsolatban viszont az elsőfokú eljárásban a 2010. december 2-án tartott tárgyaláson azt adta elő, hogy nem vitatja a továbbértékesítési vételárat, így az nem is volt a másodfokú eljárás tárgya. Olyan kérdés, amely a másodfokú eljárás tárgyát nem képezte a felülvizsgálati eljárásban nem hozható fel. A felperes a 20. sorszámú jegyzőkönyvben elismerte a mennyiség tekintetében az alperes 8000 kg olajretekkel kapcsolatos számláját, és nem volt vitás a termék 210 euro/100 kg egységára sem. Ez az ár, amelyen az alperes a terméket értékesíteni tudta volna. Ebből levonva a 63 euro/100 kg termeltetési árat, a különbség 147 euro/100 kg, 8000 kg-ra vetítve 11.760 euro.

A felperes eredeti - nem vitás - számlakövetelése 17.629,80 euro volt.

Ezzel szemben az alperes jogos követelése az általa szállított bázisvetőmagvak nem vitás ellenértéke 7.425,6 euro, 1.490 euro fuvar költség és 11.760 euro kártérítés, mindösszesen 20.675,60 euro. Ebből levonva a felperesnek járó 17.629,80 eurot, a fennmaradó 3.045,80 euro az alperesnek a beszámítás után fennmaradó jogszerű követelése.

A késedelmi kamatfizetési kötelezettség, annak kezdő időpontja és mértéke nem képezte a felülvizsgálat tárgyát.

A fent kiejtettekre tekintettel a Kúria a rendelkező rész szerinti döntését a Pp. 275. § /4/ bekezdése alkalmazásával hozta meg.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes felülvizsgálati kérelme alapos volt, ezért a felperes a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése szerint köteles az alperesnek a másodfokú és felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni.

A másodfokú eljárásban a fellebbezési érték 13.250,60 euro, a fellebbezés benyújtásának időpontjában 2011. január 19-én az árfolyam 272,48 Ft/euro - 3,610.523 Ft. Az alperes másodfokú perköltsége a 32/2003.(VII.22.) IM rendelet 3. §-a /2/ bekezdésének a) pontja és /5/ bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó 112.800 Ft ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A felülvizsgálati eljárásban az eljárás tárgyának értéke 11.760 euro. A felülvizsgálati kérelem benyújtása időpontjában az árfolyam 293,33 Ft/euro - 3.449.560 Ft. A fenti perérték után a már

ismertetett IM rendelet alapján az alperest megillető, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj 107.700 Ft, az alperes által lerótt illetékköltség 207.000 mindösszesen 314.700 Ft. A másodfokú és felülvizsgálati eljárásban az alperest 427.500 Ft együttes perköltség illeti meg.

A felperes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt 216.630 Ft fellebbezési eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának /3/ bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának /2/ bekezdése és 15. §-ának /1/ bekezdése szerint a felperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megfizetni.

Budapest, 2012. január 10.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk. bíró